

X/1. 229818/09.07.2012

**Minuta reuniunii Comitetului de Monitorizare a Programului Operațional Sectorial
Creșterea Competitivității Economice
București - 06.06.2012**

Deschiderea reuniunii

Lucrările reuniunii au fost conduse de dl. Secretar de Stat *Nicolae Rotileanu*, președintele Comitetului de Monitorizare a Programului Operațional Sectorial «Creșterea Competitivității Economice» (POS CCE). De asemenea, la lucrările reuniunii a mai participat, din partea Ministerului Afacerilor Europene (MAEur), dl. Secretar de Stat, *Răzvan Cotovelea*.

Alături de membrii comitetului au mai participat reprezentanții Comisiei Europene, dl. *Anton Schrag*, adjunctul unității România și dl. *Marian Răduță*, desk officer pentru POS CCE, reprezentanții Fondului European de Investiții, dl. *Piotr Stolowski* și d-na *Camelia Drăgoi*, în calitate de observatori, precum și alți invitați.

Cvorumul ședinței a fost întrunit, din cei 29 membri ai CM POS CCE, 23 fiind prezenți.

În deschiderea reuniunii, *dl. Nicolae Rotileanu*, Secretar de Stat MECMA, a subliniat faptul că POS CCE întâmpină cele mai multe dificultăți în implementare, împreună cu POS DRU, semnalându-se probleme la nivelul managementului programului, a salarizării extrem de scăzute a personalului, comparativ cu alte programe operaționale în raport de 1/2, 1/3 față de alte ministere, folosirea bugetului de asistență tehnică a programului pentru alte scopuri de către fostele conducători ale unor ministere, împiedicând astfel să se contracteze experți externi, ceea ce a condus la existența a mii de proiecte depuse și neevaluate la nivelul Organismelor Intermediare (OI), în special la nivelul OIPSI. Domnia sa a menționat două proiecte fanion ale țării, ELI și Broadband, care au vizibilitate internațională și care au un risc major de nerealizare. Domnul secretar de stat și-a exprimat obiectivul personal, în noua poziție pe care o ocupă, de a recupera întârzierile, în special în ceea ce privește IMM-urile, motorul de creștere economică europeană, de unde se așteaptă inovarea și competitivitatea.

Dl. Rotileanu a prezentat în continuare cele două linii de acțiune pe care și le-a propus în perioada imediat următoare:

1. Simplificarea procedurilor și reducerea ramânerilor în urmă înregistrate la cererile de rambursare, respectiv corelarea plăților din buget de stat cu rambursările de la CE.
2. Apelarea, în paralel, la sprijin extern pentru rezolvarea problemelor ce țin de achiziții publice pentru eliminarea întârzierilor și aducerea la zi.

Referindu-se la materialele de pe agenda reuniunii, dl Rotileanu a apreciat că nu este pe deplin mulțumit de abordarea materialelor de prezentare, caracterizată de domnia sa astfel: „este extrem de rău, dar mai puțin rău decât anul trecut”, așteptându-se la mai multe cereri directe, input-uri,

măsuri de simplificare și accelerare a proceselor decizionale. Conducerea Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri (MECMA) precum și a MAEur nu se pot substitui activității AM și OI, putând doar să sprijine activitatea acestora și să le aprobe solicitările, în măsura în care sunt fezabile și consultate cu orizontala (alte direcții ale MECMA).

În continuare, a luat cuvântul dl. **Anton Schrag**, adjunctul unității România din cadrul CE - DG Regio, care a precizat că reprezentanții CE nu sunt membri ai CM POS CCE, ci au doar calitatea de observatori și un rol de consiliere. Rolul CM, conform regulamentelor europene, este acela de a monitoriza implementarea, cât mai eficientă și corectă, a programului operațional și îndeplinirea obiectivelor acestuia.

Din punctul de vedere al CE, rata absorbției nu este un obiectiv în sine, ci doar un indicator privind progresul în implementarea programului. La nivelul CE, sunt monitorizate aproximativ 350 de programe operaționale, la nivel național și regional, a căror rată de progres variază considerabil. Însă POS CCE se clasează în categoria celor zece cele mai puțin performante programe din cadrul UE. Există programe care au absorbit mai mult de jumătate din bugetul alocat, în cazul POS CCE procentul este de sub 10%. Este o situație îngrijorătoare chiar și dacă se analizează rata de progres a programului în contextul României, comparativ cu celelalte programe operaționale.

În același timp, dl. **Anton Schrag** a ținut să menționeze și progresele înregistrate, făcând o referire specială la proiectul ELI. Aceste progrese trebuie să continue, progresul rapid fiind absolut necesar, pentru că începând cu anul 2012 există riscul dezangajării sumelor din program. Rata absorbției POS CCE este cu 50% mai mică decât nivelul necesar pentru a evita dezangajarea. Pentru anul 2012 există la nivelul României, riscul dezangajării unei sume de 14 milioane euro din bugetul POS CCE, iar în anul 2013 suma depășește 1 miliard euro.

În ce privește soluțiile, dl. Anton Schrag a observat accentul care se pune din partea română pe îmbunătățirea capacității de implementare a proiectelor, a plăților efectuate, dar domnia sa s-a arătat interesat mai degrabă de procesul de selecție a viitoarelor proiecte, dorind să cunoască propunerile AM și OI privind acest aspect.

Dl. **Răzvan Cotovelea** a mărturisit că în momentul în care a negociat cu CE pe marginea Planului Național de Dezvoltare și a Cadrului Strategic Național de Referință, nu și-a imaginat că în anul 2012 POS CCE se va confrunța cu această situație de blocaj. Fără a pune la îndoiala capacitatea intelectuală a colegilor din AM cu care a negociat aceste documente, dl. Cotovelea a indicat ca o posibilă cauză a acestor rezultate nesatisfăcătoare la nivelul POS CCE mecanismele de decizie guvernamentală care nu au funcționat la un nivel optim. Domnia sa a exprimat nedumerirea față de situația inexplicabilă a acestui program. Din punctul său de vedere rezultatele parțiale ciudate, micile derapaje în special pe achiziții publice sunt normale, în sensul că se regăsesc și în alte state membre. În general, acestea nu se negociază cu Autoritatea de Audit, ci se constată, se corectează și se merge mai departe.

În schimb domnia sa nu înțelege de ce proiectele depuse de IMM-uri trebuie să aștepte atât de mult timp pentru aprobare, la fel ca și proiectele majore din domeniul infrastructurii de transport energie sau de cercetare. În cazul proiectului major ELI sunt înregistrate întârzieri, CE solicitând permanent informații suplimentare despre acest proiect. Dl. Cotovelea a afirmat că așteaptă un răspuns pozitiv și în scurt timp privind aprobarea proiectului.

Dl. **Răzvan Cotovelea** a încheiat exprimând susținerea pentru eforturile bune depuse de AM POS CCE în vederea rezolvării disfuncționalităților semnalate, a personalului în ciuda tuturor problemelor ce țin mai ales de nivelul de salarizare inferior față de celelalte autorități de management, inclusiv MAEur. De asemenea, dl. Cotovelea a manifestat sprijinul MAEur prin

Programul Operațional de Asistență Tehnică prin care AM POS CCE să poată obține finanțare pentru proiecte ce nu pot fi finanțate prin propria axă de Asistență Tehnică, precum și să susțină, printr-un memorandum în ședința de guvern, suplimentarea de posturi în cadrul AM POS CCE. În același timp, domnia sa a subliniat susținerea MAEur pentru consolidarea autorității AM POS CCE în relația sa atât cu OI-urile, cât și cu beneficiarii programului. Nu în ultimul rând, dl Cotovelea a subliniat faptul că rata de absorbție și de rambursare a cheltuielilor nu reprezintă decât în mică parte un indicator privind activitatea depusă de AM POS CCE, deoarece nu AM este responsabilă de implementarea proiectelor, de certificarea cheltuielilor, de gestionare a proiectelor. AM POS CCE nu este în situația AM POS DRU care așteaptă decizia CE de suspendare sau închidere a programului.

Obiectivele pentru perioada imediat următoare privesc fluidizarea plăților către beneficiari, îmbunătățirea/simplificarea mecanismelor, dar nu în detrimentul proceselor de verificare și control, menținerea unei ținte de absorbție realiste până la sfârșitul lui 2012 (i.e. modificarea target-ului de 3,5 mld euro), reducerea perioadei de așteptare pentru beneficiari după depunerea proiectelor, demararea proiectelor în sectoarele de infrastructură de energie și rețele broadband, unde a fost deja afirmat sprijinul ministrului comunicațiilor pentru implementarea proiectului. Domnia sa și-a manifestat dorința ca discuțiile acestei reuniuni să nu rămână simple declarații ci să se concretizeze în măsuri efective.

În continuare, membrii CM POS CCE au votat, în unanimitate, ordinea de zi a CM POS CCE.

Votarea minutei CM precedent.

Dna Director General AM POS CCE **Cătălina Meliță** a supus membrilor CM votarea minutei CM precedent. Minuta a fost aprobată de toți membrii CM POS CCE, cu excepția dlui **Constantin Marțian**, vicepreședintele federației cercetare-proiectare, Confederația Sindicatelor Democratice din România, care s-a abținut motivând că nu a fost prezent la reuniunea precedentă a CM.

Prezentarea stadiului POS CCE

Dna **Cătălina Meliță** a făcut o prezentare generală a stadiului POS CCE.

(detaliile sunt prezentate în slide-uri)

- Stadiul indicatorilor în raport cu alocarea: valoarea proiectelor depuse, valoare proiecte selectate, valoare proiecte contractate, valoare plăți, la data de referință 18 mai a.c. Față de alocare, numărul de proiecte depuse este mai mare cu 28,6%, numărul de proiecte selectate este de cca. 70,5%, iar la fazele următoare cifrele sunt sub 50% (contractare și plăți).
- Stadiul implementării (valoric) pe cele 5 axe prioritare ale POS CCE. Programul are o performanță inegală între cele 5 AP și de asemenea și în cadrul axelor, între operațiuni.
- Situația proiectelor depuse (cca 12.000)
- Contracte în vigoare (cca 2.300) și rezilieri
- Situația plăților
- Obiective pentru 2012 în privința contractării (75% până la sfârșitul anului)
- Riscul de dezangajare (213 milioane euro pentru 2012)
- Problemele: structurile de gestionare (număr insuficient de personal, utilizarea asistenței tehnice); beneficiarii (lipsa resurselor de cofinanțare, probleme ce țin de sistemul de achiziții publice); cadrul de reglementare (simplificarea procedurilor este problematică pentru a nu risca să afecteze managementul financiar riguros cerut de CE, Autoritatea de Audit și ACP, modificări legislative privind reducerea termenului de rambursare, disciplină contractuală a beneficiarului, separarea compartimentului financiar între cei care stabilesc debitul și cei care stabilesc debitorul); contextul economic.

Dl. **Radu Onofrei**, reprezentantul UGIR și președinte ACRAFE a făcut observația că în privința capacității de cofinanțare a beneficiarilor se solicită o scrisoare de confort care trebuie

să acopere valoarea totală a cheltuielilor proiectului, nu doar a celor eligibile, inclusiv TVA. Băncile refuză să includă cheltuiala privind TVA în scrisoarea de confort, mai ales în situațiile în care echipamentele achiziționate prin proiect sunt din alte state membre UE, astfel TVA nefiind inclus în fluxul financiar al proiectului. Soluția creditului-punte, prin care beneficiarul să acopere și TVA, prezintă riscul supraîndatorării beneficiarului. Propunerea făcută de domnia sa este ca scrisoarea de confort să nu mai acopere și cheltuiala cu TVA.

Dna **Cătălina Meliță**, director general AM POS CCE, a apreciat propunerea ca fiind pertinentă, urmând a fi analizată în cadrul AM POS CCE.

Dl. **Marian Răduță**, CE, desk officer pentru POS CCE, a ținut să remarce diferența între numărul proiectelor selectate și a celor contractate. Raportat la CM POS CCE din toamna anului trecut, această diferență a crescut, riscând să devină cronică. În ce privește scrisoarea de confort, dl. Răduță a menționat că ea a fost introdusă tocmai pentru a ușura accesul beneficiarului la finanțare, reducând timpul între momentul selecției proiectului și cel al contractării.

Dna **Cătălina Meliță**, director general AM POS CCE, a precizat că rațiunea introducerii scrisorii de confort a fost evitarea riscului mare de mortalitate a proiectelor în implementare din cauza lipsei capacității de cofinanțare.

Dl. **Marian Răduță**, CE, desk officer pentru POS CCE, a dorit să știe dacă se va solicita în continuare scrisoare de confort.

Dl. **Nicolae Rotileanu**, Secretar de Stat MECMA, a intervenit spunând că scrisoarea de confort nu va mai fi solicitată

Dl. **Marian Răduță**, CE, desk officer pentru POS CCE, a menționat numărul mare al proiectelor reziliate dar care, ținând cont de numărul la fel de mare al proiectelor aflate în așteptare, fac ca situația pe ansamblul programului să nu fie dramatică. Singura excepție este Axa 2 unde numărului mare al proiectelor reziliate nu-i corespunde un număr la fel de mare al proiectelor în așteptare, situație cu atât mai regretabilă în măsura în care proiectele reziliate ar proveni din sectorul privat.

Dna **Cătălina Meliță**, director general AM POS CCE, a confirmat faptul că există listă de așteptare care compensează numărul proiectelor reziliate. Singurul inconvenient în această situație este reprezentată doar de întârzierile cauzate, procesul de contractare fiind reluat după fiecare reziliere.

În privința diferenței între numărul proiectelor selectate și a celor contractate, aceasta are două cauze: 1. întârzierea între momentul publicării unei liste de 100 de proiecte și momentul semnării contractului cu toate acele proiecte 2. nu toate proiectele selectate devin proiecte contractate pentru că nu se încadrează în buget (formatul de raportare nu surprinde această distincție).

Subiectul scrisorii de confort va fi analizat și va fi luată o decizie.

Dl. **Nicolae Rotileanu**, Secretar de Stat MECMA, a observat că ghidurile solicitantului prevăd posibilitatea acordării de timp suplimentar beneficiarilor. Această posibilitate trebuie să devină o excepție, a considerat domnia sa, și nu cutuma, dând exemplul unui beneficiar care a prezentat cinci astfel de solicitări de prelungiri de termene.

Dl. Secretar de Stat a fost de acord cu dl. Răduță în ce privește faptul ca rata de reziliere nu reprezintă o problemă. Se impune o prezență mai activă „on the spot” pentru a verifica beneficiarii că implementează proiectul, orice întârziere ducând la rezilierea contractului.

Dl. **Gabriel Friptu**, Director General, AM POR, a observat că mai rămâne de contractat 53% din bugetul alocat POS CCE pentru cele 18 luni rămase de implementare a programului. Procentul de rezilieri poate fi chiar mai mare dacă se iau în considerare rezilierile.

În ce privește dovezile pentru sursele de finanțare, dl Friptu a sugerat AM POS CCE să analizeze necesitatea acestora în condițiile în care oricum există o rată de reziliere a proiectelor de 13%.

Domnia sa a dorit să știe care este riscul de dezangajare pe 2013 la nivelul POS CCE. Dacă este luat în considerare procentul de 53% din buget care mai trebuie contractat, cum va fi cheltuită suma de 1,2 miliarde euro propusă ca țintă pentru 2013. În condițiile în care nu există bază de cheltuire (contractarea fiind de numai 47%) pe ce se bazează evitarea riscului de dezangajare, domnul Friptu a afirmat că este vorba numai de capacitate (de implementare).

Dl. **Anton Schrag**, adjunctul unității România din cadrul CE, a ținut să remarce faptul că au mai rămas șase luni din anul 2012, timp suficient pentru absorbția celor 240 milioane euro propuși ca țintă pentru acest an. În același timp domnia sa a solicitat sprijinul Autorității de Certificare și Plată care trebuie să comunice CE care sunt sumele care vor fi solicitate pentru rambursare în anii 2012 și 2013. România este singurul stat UE care nu a trimis estimările de solicitări de rambursare pentru anii 2012 și 2013, deși CE a făcut o solicitare în acest sens în luna aprilie a.c.

Prezentarea stadiului de implementare - Operațiunea de investiții pentru întreprinderi mari, Axa 1 POS CCE

Dna **Cătălina Meliță**, director general AM POS CCE, a amintit că operațiunea beneficiază de 1/3 din bugetul alocat operațiunii de investiții din cadrul AP 1, restul fiind alocat investițiilor pentru IMM. Operațiunea pentru întreprinderi mari a avut trei apeluri de propuneri de proiecte, toate apelurile având suprasubscriere.

Dna Meliță a menționat că apelul 3 se află în faza de contractare, cifrele prezentate în cadrul CM nefiind finale. Spre deosebire de apelurile precedente se constată o scădere a valorii proiectelor, întreprinderile având alte disponibilități de resurse pentru investiții față de ani trecuți; majoritatea proiectelor depuse au avut un punctaj foarte bun, peste 90 de puncte, iar rata de succes (raportul între proiectele depuse și cele contractate) a ultimului apel este de 1 la 3. Apelul 3 a beneficiat de o supracontractare datorită sumelor economisite prin renunțările și rezilierile înregistrate în apelurile precedente. Mediul de afaceri a făcut demersuri pentru finanțarea în totalitate a proiectelor depuse dar nu s-a putut da curs acestei solicitări. În ce privește distribuția regională a proiectelor depuse se remarcă regiunile de centru și nord-vest ale țării. București-Ilfov are un număr mai redus de proiecte, aceasta și datorită aplicării coeficienților regionali.

Prezentare Axa 1 POS CCE

Dna **Mădălina Miclea**, Director OI IMM, a prezentat principalele evoluții în cadrul AP 1:

- Operațiunea de clustere se află pe ultima sută de metri înaintea lansării, având loc ultimele consultări cu reprezentanții a 34 de clustere pe marginea ghidului solicitantului. Dna

Miclea prevede că apelul de propuneri de proiecte va fi lansat cel târziu la sfârșitul lunii iunie. Bugetul alocat este de 20 milioane euro.

- Apelul 4 de investiții mici pentru IMM este în curs de desfășurare, fiind prelungit cu încă o lună. Sunt estimate a fi depuse peste 1500 de proiecte. Spre deosebire de apelurile precedente este un apel cu termen limită, astfel existând posibilitatea unei liste de rezervă care să ofere posibilitatea compensării sumelor rezultate din renunțări și rezilieri prin finanțarea altor proiecte.
- Număr proiecte depuse versus proiecte contractate și plăți.
- Dificultatea comunicării cu beneficiarii AP 1 (peste 1500). OI IMM a demarat un proiect de AT privind instruirea beneficiarilor.
- OI IMM își propune ca până la sfârșitul anului 2013 să ajungă cu rata de contractare până la 100% din bugetul alocat.
- OI IMM a recuperat toate întârzierile înregistrate la plățile pentru cererile de rambursare, fiind respectat termenul de 45 de zile.

Dl. **Marian Răduță**, CE, desk officer pentru POS CCE, a cerut o clarificare privind delimitarea operațiunii de clustere față de operațiunea poli de competitivitate și modul în care OI IMM a definit conceptul de cluster.

Dna **Mădălina Miclea**, Director OI IMM, a explicat faptul că lansarea cu întârziere a apelului pentru operațiunea de clustere s-a datorat așteptării lansării operațiunii de poli de competitivitate pentru a se evita suprapunerea între documentele celor două operațiuni. Operațiunea poli de competitivitate vizează societăți și institute de cercetare de importanță națională și de dimensiuni mai mari. Operațiunea de clustere se adresează atât clusterelor deja existente cât și IMM-urilor care doresc să se coaguleze în aglomerări tip cluster în jurul unui obiectiv comun. Un cluster trebuie să conțină un număr minim de 10 IMM-uri.

Dna **Camelia Morariu**, reprezentant AMCOR, a dorit să știe dacă supracontractarea în cazul operațiunii de întreprinderi mari acoperă și corecțiile efectuate de AM POS CCE și dacă există o situație privind valoarea cumulată a corecțiilor făcute până în acest moment. De asemenea, domnia sa a întrebat dacă există posibilitatea realocării altor sume către operațiunea de întreprinderi mari.

Dna **Cătălina Meliță**, director general AM POS CCE, a reamintit faptul că apelul 3 pentru operațiunea întreprinderi mari a avut un buget bazat pe realocarea a 97 milioane de euro, decisă în cadrul CM POS CCE din toamna anului 2010. Acest buget a fost suplimentat prin însumarea rezilierilor de la apelurile precedente și prin mecanismul de supracontractare. O realocare suplimentară către această operațiune este exclusă momentan, deoarece există numeroase apeluri de propuneri de proiecte în fazele de evaluare sau contractare. O eventuală realocare suplimentară, dacă va avea loc, se va putea discuta doar la CM din toamna acestui an, când vor exista informații suplimentare privind modul în care s-au finalizat apelurile aflate în curs în acest moment (investiții IMM, poli de competitivitate, clustere, standardizare, consultanță).

Prezentare Operațiune Poli de Competitivitate

Dna **Maleta Marinescu**, Director General Adjunct, AM POS CCE, a prezentat stadiul implementării acestei operațiuni:

- Operațiunea fost lansată în data de 4 mai a.c.
- Există două etape în desfășurarea apelului de propuneri de proiecte: o primă etapă care constă în depunerea strategiei de dezvoltare a polului de competitivitate și a fișelor de

- proiecte are ca termen limită data de 17 august a.c. și a două etapă va consta în depunerea cererilor de finanțare pentru polii de competitivitate selectați în prima etapă
- Obiectivul este de a finaliza evaluarea proiectelor până la sfârșitul acestui an și semnarea contractelor în primul trimestru al anului 2013.
 - Pe durata apelului, este activ un serviciu de helpdesk pentru sprijinirea potențialilor beneficiari
 - Bugetul alocat operațiunii este de 60 milioane euro.

Prezentare Inițiativa JEREMIE

Dl **Piotr Stolarski**, Regional Manager, Fondul European de Investiții (FEI), a remarcat progresul înregistrat pe acest instrument de la momentul CM POS CCE din noiembrie 2011. Câteva elemente de progres ce pot fi semnalate au fost: discuțiile purtate cu Banca Națională a României în vederea finalizării instrumentului de garanții oferite în România; contractele semnate cu băncile pentru instrumentele de investiții au fost modificate prin acte adiționale pentru a încorpora elementele ultimei clarificări a CE în privința instrumentelor financiare inovative în sensul unei flexibilități sporite în utilizarea acestor instrumente; a fost semnat un al treilea acord cu o bancă (Unicredit) pentru produsele de garanții oferite întreprinderilor. Toate aceste măsuri, împreună cu ușoara îmbunătățire a climatului economic, au condus la o eficiență sporită în implementarea acestei operațiuni prin creșterea portofoliului de beneficiari.

Dna **Camelia Drăgoi**, reprezentant FEI, a informat membrii CM că bugetul total alocat operațiunii este de 100 milioane euro, din care 80% sunt direcționați către fondurile de garanții, 17,5% către fondurile de capital de risc și 2,5% constituie fondul de rezervă. În luna octombrie anul trecut, a fost modificată alocarea sumelor între diferitele instrumente financiare oferite, bugetul pentru fondurile de garanții a crescut de la 60 la 85 milioane euro.

Instrumentele de finanțare promovate prin Inițiativa Jeremie sunt implementate în România prin 3 bănci, BCR, Raiffeisen și Unicredit-Țiriac.

Prin amendamentul CE din anul 2011, condițiile de oferire a garanțiilor pentru capitalul de lucru al IMM-urilor au fost relaxate, aceasta ducând la o creștere a împrumuturilor garantate prin fondul JEREMIE. La sfârșitul lunii mai, cele trei bănci au acordat un număr de aproximativ 400 de credite în valoare totală de 32 milioane euro.

În vederea demarării operațiunilor cu fonduri de capital de risc este necesară identificarea a 6 milioane euro cofinanțare privată. În luna martie doi investitori instituționali au început negocierea cu fondul JEREMIE pentru crearea unui nou fond de investiții dedicat IMM-urilor, în special din sectoarele tehnologie, media și internet. Bugetul inițial al fondului va fi de 20 milioane euro urmând ca până la sfârșitul anului să ajungă la 25-30 milioane euro. Suma maximă pentru fiecare proiect va fi de 1,5 milioane euro, portofoliul estimat de proiecte fiind 12-15.

Dna **Cătălina Meliță**, director general AM POS CCE, a informat membrii CM POS CCE, că, în urma numărului mare de contracte semnate pentru produsul de garantare oferit prin intermediul BCR și Raiffeisen, AM analizează posibilitatea de a mări în cursul acestui an bugetul acordat acestei operațiuni cu cel puțin 50%, operațiune realizată nu prin realocare ci prin supracontractare.

În continuare, dna Meliță a invitat reprezentanții FEI să prezinte membrilor CM rezultatele unui studiu de piață care a analizat ofertele de investiții și creditare oferite mediului de afaceri, în special IMM-urilor, de către instituțiile financiare din România.

Dl **Piotr Stolarski**, Regional Manager, Fondul European de Investiții (FEI), a punctat principalele concluzii ale studiului: volumul de finanțare disponibil pe piață în acest moment este în strânsă dependență cu economiile atrase în sistemul financiar; situația dificilă de pe piață face ca finanțarea IMM-urilor să fie dificil de obținut și costisitoare; o altă problemă o constituie garanțiile cerute IMM de instituțiile financiare.

Dl. **Nicolae Rotileanu**, Secretar de Stat MECMA, a întrebat dacă există posibilitatea extinderii domeniilor în care fondul cu capital de risc poate investi, în afară de cele trei deja menționate, tehnologie, media și internet.

Dna **Camelia Drăgoi**, reprezentant FEI, a informat membrii CM că bugetul total alocat operațiunii este de 100 milioane euro, din care 80.5% sunt direcționați către fondurile de garanții, 17,5% către fondurile de capital de risc și 2% constituie fondul de rezervă. În luna octombrie anul trecut, a fost modificată alocarea sumelor între diferitele instrumente financiare oferite, bugetul pentru fondurile de garanții a crescut de la 63 la 80.5 milioane euro.

Instrumentele de garantare promovate prin Inițiativa Jeremie sunt implementate în România prin 3 bănci, BCR, Raiffeisen și Unicredit-Țiriac.

Prin amendarea Regulamentului de Implementare 1828/2008 și interpretarea COCOF cu privire la acesta din anul 2011, condițiile de oferire a garanțiilor pentru capitalul de lucru al IMM-urilor au fost relaxate, aceasta ducând la o creștere a împrumuturilor garantate prin fondul JEREMIE. La sfârșitul lunii mai, cele trei bănci au acordat un număr de aproximativ 400 de credite în valoare totală de 32 milioane euro.

În vederea demarării operațiunilor cu fonduri de capital de risc a fost necesară identificarea a 6 milioane euro cofinanțare privată. În luna martie doi investitori instituționali au transmis scrisori angajante pentru fondul Catalyst România finanțat de JEREMIE, fond de investiții dedicat IMM-urilor, în special din sectoarele tehnologie, media și internet. Bugetul inițial al fondului va fi de 20 milioane euro urmând ca până la sfârșitul anului să ajungă la 25-30 milioane euro. Suma maximă pentru fiecare proiect va fi de 1,5 milioane euro, portofoliul estimat de proiecte fiind 12-15.

Dna **Cătălina Meliță**, director general AM POS CCE, a informat membrii CM POS CCE, că, în urma numărului mare de contracte semnate pentru produsul de garantare oferit prin intermediul BCR și Raiffeisen, AM analizează posibilitatea de a mări în cursul acestui an bugetul acordat acestei operațiuni cu cel puțin 50%, operațiune realizată nu prin realocare ci prin supracontractare.

În continuare, dna Meliță a invitat reprezentanții FEI să prezinte membrilor CM rezultatele unui studiu de piață care a analizat ofertele de investiții și creditare oferite mediului de afaceri, în special IMM-urilor, de către instituțiile financiare din România.

Dl **Piotr Stolarski**, Head of Region, Fondul European de Investiții (FEI), a punctat principalele concluzii ale studiului: volumul de finanțare disponibil pe piață în acest moment este în strânsă dependență cu economiile atrase în sistemul financiar; situația dificilă de pe piață face ca finanțarea IMM-urilor să fie dificil de obținut și costisitoare; o altă problemă o constituie garanțiile cerute IMM de instituțiile financiare.

Dl. **Nicolae Rotileanu**, Secretar de Stat MECMA, a întrebat dacă există posibilitatea extinderii domeniilor în care fondul cu capital de risc poate investi, în afară de cele trei deja menționate, tehnologie, media și internet.

Dna **Camelia Drăgoi**, reprezentant FEI, a precizat că respectivele domenii sunt orientative, ele fiind propuse de managerul de fond selectat în urma unui apel de expresii de interes. Nici un alt domeniu nu este exclus însă din procesul de selecție cu excepția celor nepermise prin regulile de eligibilitate corespunzătoare operațiunii.

Dl. **Gabriel Friptu**, Director General, AM POR, a întrebat dacă fondul de capital de risc se adresează economiei reale sau acelor domenii cunoscute de managerul de fond.

Dna **Camelia Drăgoi**, reprezentant FEI, a subliniat că respectivul fond se adresează economiei reale, dar ținând cont de tendințele actuale ale economiei și de experiența managerului.

Dl. **Nicolae Rotileanu**, Secretar de Stat MECMA, și-a afirmat susținerea față de instrumentele financiare JEREMIE care răspund nevoilor reale ale IMM-urilor, exprimându-se favorabil în legătură cu majorarea bugetului alocat acestei operațiuni. În același timp, sugestia domniei sale este de a corela domeniile în care fondul de capital de risc va investi cu specificul economiei românești și cu tendințele economiei europene, de exemplu având ca punct de referință obiectivele stabilite prin strategia Europa 2020.

Dna **Camelia Drăgoi**, reprezentant FEI, a subliniat faptul că instrumentul de garantare este deschis oricărui sector din economie, doar fondul de capital de risc fiind mai specializat datorită și finanțării mult reduse față de instrumentul de garantare.

Dl. **Marian Răduță**, CE, desk officer pentru POS CCE, a dorit să știe dacă FEI are o previziune privind plățile prin fondul de garantare până la sfârșitul lui 2012 și dacă intrarea pe piață a noului instrument de investiții de capital risc nu riscă să concureze creditele acordate de cele trei bănci cu garanțiile oferite prin fondul de garantare JEREMIE.

Dna **Camelia Drăgoi**, reprezentant FEI, a explicat faptul că aceste instrumente financiare au demarat mai greu deoarece, având un caracter inovativ, au necesitat modificări legislative în cadrul național și comunitar, regulile de eligibilitate și de ajutor de stat necesitând adaptarea la specificul instrumentelor financiare. Creșterea rapidă a creditelor garantate prin JEREMIE este prevăzută a continua până la sfârșitul anului și în 2013.

Cele două instrumente financiare garantate și, respectiv, cofinanțate prin JEREMIE, cu un buget total de 100 milioane euro nu reprezintă foarte mult într-un sistem bancar românesc destul de dezvoltat, cu active totale în valoare de aproximativ 50 miliarde euro. În timp ce fondul de garantare răspunde nevoii companiilor, rămase fără active pe care să le poată gaja, de a accesa credite, fondul de capital de risc facilitează accesul la finanțare a unor companii cu un profil mai riscant pe care băncile nu le finanțează. Cele două produse sunt complementare, nu concurente.

Dna **Cătălina Meliță**, director general AM POS CCE, a menționat că evoluția portofoliului de credite cu garanții JEREMIE s-a bazat până acum doar pe două bănci, urmând ca în curând să se adauge și o a treia bancă, astfel existând premisele unei creșteri și mai puternice a portofoliului de credite până la sfârșitul anului.

Prezentare Axa 2 POS CCE

Dna **Dana Gheorghe**, director general OI Cercetare, a prezentat principalele evoluții în cadrul AP 2:

- Raportul între proiectele alocate și cele contractate; fondurile dedicate beneficiarilor publici sunt epuizate.

- Distribuția pe regiuni a proiectelor, prevalează București unde există cele mai multe centre de cercetare
- Contractele reziliate, 46, sunt în proporție covârșitoare, de la operațiunea dedicată întreprinderilor
- Situația plăților, 191 milioane euro, față de cele 746 milioane alocate AP 2. Până la sfârșitul lui 2012 se vizează certificarea a 152 milioane euro.
- Beneficiarii publici ai AP 2 se autofinanțează.
- OI Cercetare, pentru a face plăți, trebuie să facă reverificarea tuturor achizițiilor publice.
- Proiectul ELI a fost aprobat de CE în februarie, dar a cunoscut trei întreruperi datorate solicitărilor de clarificări venite din partea CE, în special privind ajutorul de stat.

Dl. **Nicolae Rotileanu**, Secretar de Stat MECMA, a întrebat dacă există o lista de proiecte pe AP 2 care să înlocuiască numărul proiectelor reziliate.

Dna **Dana Gheorghe**, director general OI Cercetare, a menționat că doar operațiunea dedicată infrastructurilor publice de cercetare are o listă de rezervă de proiecte. Însă proiectele reziliate privesc aproape exclusiv întreprinderile și operațiunile dedicate întreprinderilor nu au liste de rezervă.

Dl. **Nicolae Rotileanu**, Secretar de Stat MECMA, a solicitat accelerarea procedurilor de achiziție pentru achiziționarea serviciilor de consultanță pentru procesarea plăților precum și pentru monitorizarea proiectelor. Pentru rezolvarea problemei reverificărilor la achiziții publice, alături de expertiza externă există intenția de a suplimenta numărul de personal, dar domnia sa nu a putut da asigurări ferme în această privință. În privința proiectului ELI, dl Rotileanu a avut o întâlnire cu reprezentanții DG REGIO pentru clarificarea aspectelor rămase neclarificate. AM POS CCE se va implica pentru a răspunde la toate solicitările de clarificări venite din partea CE. Din punctul de vedere al domniei sale, proiectul ELI are o dimensiune politică, fiind importantă demararea sa. Primul ministru și MAEur susțin necondiționat acest proiect. Domnia sa a transmis reprezentanților DG REGIO ca, în măsura în care există și alte probleme identificate sau neclarități legate de acest proiect, să le transmită părții române astfel încât ele să poată fi rezolvate cât mai rapid cu putință.

Dl. **Marian Răduță**, CE, desk officer pentru POS CCE, a observat că în timp ce plățile către beneficiari pe AP 2 sunt în valoare de 135 milioane euro, rambursările de la CE pe această axă sunt de 32 milioane euro. Ar exista o diferență de 100 milioane euro care urmează ar putea fi trimisă la CE în vederea rambursării și care ar rezolva în bună măsură riscul de dezangajare pentru 2012.

Dl. Răduță a reiterat sprijinul CE pentru proiectul ELI, menționând însă că de la începutul corespondenței cu autoritățile române rămân aceleași probleme: configurarea ajutorului de stat pentru acest proiect și exploatarea întregului potențial al proiectului. S-au înregistrat totuși progrese din 2011 până în prezent, domnia sa exprimându-și speranța că în scurt timp se va putea semna acest proiect.

Dna **Magda Niculescu**, director de proiect, ELMAS – Brașov, a prezentat proiectul finanțat prin axa 2 POS CCE la care societatea pe care o reprezintă este beneficiar, prin operațiunea 2.3.2 „Dezvoltarea infrastructurii de CD a întreprinderilor și crearea de noi locuri de muncă pentru CD”

- Prezentare laborator, obiectul investiției proiectului
- Perioada de implementare 2 ani, dar prelungită cu 10 luni
- Valoare grant: 2 300 000 lei

- Componenta de cercetare: Analiza structurală a materialelor, calitatea materialelor, determinarea calității de masă și lungime a materialelor, cercetare și testare de echipamente electronice
- Întârzierile proiectului au fost datorate crizei de lichidități a societății și a efectelor crizei economice.

Dna **Cătălina Meliță**, director general AM POS CCE, a întrebat-o pe dna Niculescu ce și-ar fi dorit să fie diferit din perspectiva beneficiarului.

Dna **Magda Niculescu**, director de proiect, ELMAS – Brașov, a mărturisit că ar fi dorit să nu fi existat criza economică, ca toți furnizorii să fie serioși, ca legislația să fie stabilă pentru a elimina din numărul de documente necesare proiectului, un sistem de garanții bancare mai flexibil.

Dl. **Nicolae Rotileanu**, Secretar de Stat MECMA, a dorit să știe cât de folositoare au fost procedurile de achiziție în vederea achiziționării echipamentelor din proiect.

Dna **Magda Niculescu**, director de proiect, ELMAS – Brașov, a considerat că respectivele proceduri au fost folositoare dar uneori s-au dovedit și constrângătoare.

Dl. **Mihai Nistoreanu**, inginer, reprezentant ELMAS -Brașov, a considerat că, deși această procedură a dorit să simplifice procesul de achiziție publică, dânsul a fost riguros pentru a evita problemele legate de acest proces și pentru a delimita corect echipamentul din punct de vedere al caracteristicilor tehnice.

Dna **Cătălina Meliță**, director general AM POS CCE, a dorit să știe dacă beneficiarul ar mai aplica pentru un alt proiect în cadrul POS CCE.

Dna **Magda Niculescu**, director de proiect, ELMAS – Brașov, a confirmat că, în condițiile în care criteriile și condițiile ar rămâne neschimbate, societatea pe care o reprezintă ar depune și un alt proiect.

Dl. **Mihai Nistoreanu**, inginer, reprezentant ELMAS -Brașov, a mărturisit că în urma experienței dobândite prin acest proiect, beneficiarul ar putea depune un proiect de o valoare mai mare, până în 5 milioane euro, în cadrul operațiunii de întreprinderi mari.

Dl. **Nicolae Rotileanu**, Secretar de Stat MECMA, a întrebat beneficiarul dacă a făcut o estimare privind costurile administrative suportate pentru implementarea proiectului și dacă au rămas structuri suplimentare după finalizarea proiectului.

Dl. **Mihai Nistoreanu**, inginer, reprezentant ELMAS -Brașov, a subliniat că beneficiarul nu a angajat o firmă de consultanță, ci a scris și implementat proiectul prin intermediul compartimentului de investiții al firmei, cu angajarea doar unei persoane suplimentare.

Prezentare Axa 3 POS CCE

Dna **Adina Moga**, director general, Organismul Intermediar pentru Promovarea Societății Informaționale, a prezentat principalele evoluții în cadrul AP 3:

- Valoare apeluri lansate, 83% din bugetul alocat AP 3
- 700 proiecte aprobate, cu un buget însumat acoperind 43,5% din totalul fondurilor alocate AP 3.

- Număr total de contracte pe AP 3: 553. Doar 10% sunt contracte reziliate sau la care beneficiarii au renunțat. Obiectivul OIPSI este de a ajunge la o rată de contractare de 75% din bugetul AP 3 până la sfârșitul anului 2012
- Numărul proiectelor în evaluare este de 1.300 pe operațiunea 3.1.1., OIPSI confruntându-se cu lipsa de proiecte de AT pentru contractare de evaluatori externi
- OIPSI se confruntă cu problema lipsei de personal și cu lipsa resurselor financiare pe AT, care au făcut imposibilă contractarea de servicii de sprijin pentru activitățile de evaluare, de monitorizare, control, verificarea cererilor de rambursare, a achizițiilor publice.
- Întârzierea lansării operațiunii de broadband.

Dna **Cătălina Meliță**, director general AM POS CCE, a confirmat faptul că problemele cu care se confruntă OIPSI sunt cunoscute la nivelul AM POS CCE care a încercat să facă demersuri de sprijin la conducerea Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale (MCSI) dar fără a avea pârgurile administrative în acest sens.

Proiectul de broadband nu este implementat direct de OIPSI ci de MCSI. Nu a fost încă definit un model de implementare al acestui proiect, asumat de toți actorii implicați. Fiind un proiect major, el necesită studiu de fezabilitate, analiză cost-beneficiu, cerere de finanțare. Aceste documente trebuie finalizate înainte de trimiterea proiectului spre aprobare OIPSI, AM POS CCE și CE. Domnia sa a propus ca discuția să se concentreze nu atât pe trecut, pe cauzele întârzierilor, ci mai ales pe soluțiile pentru deblocarea proiectului și implementarea sa în această perioadă de programare.

Dl. **Corneliu Mănescu**, consilier al ministrului MCSI, a prezentat planul de acțiune al beneficiarului proiectului, MCSI, pentru perioada următoare:

- lansarea procedurii de selecție pentru consultantul care va elabora studiul de fezabilitate până la sfârșitul lunii iunie a.c.
- pregătirea documentației și lansarea procedurii de selecție pentru consultantul care va asigura managementul de proiect
- transmiterea schemei de ajutor de stat către DG Competition în luna noiembrie a.c.
- finalizarea studiului de fezabilitate, februarie-martie 2013
- transmiterea documentației către CE în vederea aprobării, luna aprilie 2013
- procedura de selecție a operatorilor infrastructurii de comunicații, mai 2013

Dna **Cătălina Meliță**, director general AM POS CCE, a observat că în calendarul propus nu este prevăzută și o perioadă pentru rezolvarea contestațiilor. Va fi nevoie de multă voință politică pentru ducerea la bun sfârșit a proiectului de broadband.

Dl. **Corneliu Mănescu**, consilier al ministrului MCSI, a menționat că există o mică rezervă de timp în calendarul de acțiune, dar ar fi preferabil să nu se apeleze la ea deoarece va fi nevoie de o perioadă de consultări publice în care operatorii să poată cunoaște cât mai bine acest proiect.

Dna **Cătălina Meliță**, director general AM POS CCE, a ținut să reamintească de riscul de dezangajare, mai ales privind anul 2013, pentru POS CCE și, în acest context, să-și exprime îngrijorarea legată de întârzierile înregistrate în proiectul de broadband.

Dl. **Gabriel Friptu**, Director General, AM POR, a întrebat care este durata de implementare a proiectului.

Dl. **Corneliu Mănescu**, consilier al ministrului MCSI, a precizat că proiectul va avea o durată de implementare de 2 ani.

Dl. **Gabriel Friptu**, Director General, AM POR, a observat că, datorită termenului strâns nu va exista nicio marjă de mișcare în cazul în care apar probleme în implementarea proiectului.

Dl. **Corneliu Mănescu**, a menționat posibilitatea separării proiectului în două faze distincte, doar prima dintre acestea urmând a fi implementată în actuala perioadă de programare.

Dl. **Gabriel Friptu**, Director General, AM POR, a întrebat cât din cele 9,5% plăți din bugetul alocat AP 3 a fost și rambursat de către CE. De asemenea, pentru cele 408 proiecte finalizate pe această axă lipsesc indicatorii. În special în cazul operațiunii 3.1.1 există 290 de proiecte finalizate dar doar 2% plăți, în acest caz fiind fie situația în care deși proiectele sunt finalizate nu au fost efectuate plățile, fie o valoare extrem de mică a proiectelor.

Dna **Cătălina Meliță**, director general AM POS CCE, a confirmat ambele variate, subliniind în special valoarea mică a granturilor pentru proiectele de pe această operațiune (10-15 mii euro)

Dl. **Marian Răduță**, CE, desk officer pentru POS CCE, a reamintit așteptările CE privind proiectul de broadband, așa cum au mai fost ele exprimate și în Comitetele de Monitorizare trecute: finalizarea studiului de fezabilitate, analiza cost beneficiu, lansarea apelului pentru implementarea. CE așteaptă realizări concrete în privința acestui proiect. În privința calendarului de acțiuni prezentat de MCSI, domnia sa a atras atenția asupra faptului că este dificil de imaginat ca aprobarea CE pentru acest proiect major să aibă loc înainte de finalizarea procedurii de selecție a operatorilor.

Prezentare Axa 4 POS CCE

Dl. **George Guran**, Director, OI Energie, a prezentat principalele evoluții în cadrul AP 2:

- Mai rămâne de lansat o singură operațiune pe AP 4, Inteconectare.
- În urma acestei lansări, OI Energie a acoperit tot bugetul alocat AP 4 și cel rezultat din realocări prin valoarea apelurilor lansate.
- Numărul proiectelor contractate, față de ultimul CM, a crescut de la 19 la 50, cu o valoare totală de 800 milioane lei.
- Valoarea medie a unui contract pe AP 4 este de 5 milioane euro.
- Obiectivul OI Energie este de a contracta până la sfârșitul anului pentru a acoperi valoarea bugetului alocat AP 4.
- Plățile către beneficiari au depășit valoarea de 200 milioane lei.
- Au existat modificări legislative, legea 220, care au avut impact negativ asupra operațiunii de energie regenerabilă, aproape 15% dintre proiectele invitate la contractare neputând fie să accepte semnarea contractelor, fie să-și finalizeze documentele.
- Principalele probleme observate care au condus la întârzierile deja semnalate: slaba capacitate de cofinanțare a beneficiarilor, întârzieri în procesele de achiziție publică, modificări cerute de beneficiari în termenele de rambursare care au necesitat acte adiționale la contracte, problema exproprierii în cazul operațiunii de interconectare.
- În urma realocării efectuate între operațiunile AP 4, OI Energie solicită o modificare a ponderii între indicatorii axei, luând în considerare proporționalitatea realocărilor.

Dna **Cătălina Meliță**, director general AM POS CCE, a solicitat OI Energie un ritm mai susținut în privința plăților. De asemenea a remarcat că natura complexă a proiectelor de pe AP 4 (valoarea medie a proiectelor este de 5 mil. euro), care necesită lucrări, duce de multe ori la modificarea calendarului de rambursări. Domnia sa a solicitat progresul pentru operațiunea de Transport în ce privește contractarea.

Dna. **Ana Bădăraș**, Șef Serviciu Selecție și Monitorizare, OI Energie, a răspuns că pe operațiunea de Transport există 5 proiecte aprobate, din care unul are contract de finanțare semnat, alt contract se află la beneficiar pentru semnare, iar restul de trei proiecte sunt pe circuitul de semnare din MECMA. În cel mult o săptămână de la momentul desfășurării CM, toate cele 5 proiecte vor avea contracte semnate. La 3 dintre aceste proiecte sunt prevăzute solicitări de rambursări de cheltuieli în lunile imediat următoare.

Dl. **Gabriel Friptu**, Director General, AM POR, a dorit să știe cât dintre cele 7% plăți către beneficiari au fost autorizate și rambursate de CE, cerând și o țintă stabilită de OI Energie pentru acest an.

Dl. **George Guran**, Director, OI Energie, a răspuns că aproximativ 4% din bugetul alocat AP 4 reprezintă valoarea plăților rambursate de către CE. Ținta OI Energie pentru acest an este de 400 milioane lei plăți către beneficiari, ținând cont de cele 50 de contracte deja semnate și alte circa 60 în curs de semnare. Cea mai mare valoare a plăților este, din nefericire estimată pentru începutul anului viitor.

Dl. **Bogdan Sticlosu**, Consilier al ministrului MECMA, a menționat, legat de operațiunea 4.3 Intelectuală, existența unor probleme de natură legislativă privind HG legată de exproprieri, în proiectul promovat de Transelectrica pentru interconectare cu Serbia, dorind să știe care sunt șansele de implementare a proiectului în măsura în care respectivele probleme nu sunt rezolvate.

Dl. **George Guran**, Director, OI Energie, a informat membrii CM că are programată o întâlnire cu reprezentanții JASPERS legată de analiza cost-beneficiu privind veniturile aduse de acest proiect, urmând ca în maxim două săptămâni să fie finalizate detaliile pentru lansarea operațiunii. Dar nu se pot face estimări privind rezolvarea problemei exproprierii, acest subiect fiind acum în sarcina Ministerului Justiției.

Dl. **Bogdan Sticlosu**, Consilier al ministrului MECMA a dorit să știe care ar fi soluțiile de rezervă în cazul în care, datorită duratei mari a exproprierilor, proiectul Transelectrica nu ar putea depune la timp cerere de finanțare.

Dl. **George Guran**, Director, OI Energie, a menționat posibilitatea realocării către operațiunea de Distribuție, unde există listă de rezervă de proiecte. Eventuala realocare ar necesita aprobarea CM.

Prezentare Axa 5 POS CCE

Dna **Cornelia Budică**, consilier, AM POS CCE, coordonator Axa Asistență Tehnică, a prezentat principalele evoluții în cadrul AP 5:

- Bugetul alocat AP 5 este de 70 milioane euro, din care 40% este direcționat către AM POS CCE și 15% către fiecare OI. 20 milioane euro au fost realocate de la AP 5 către proiectul ELI.
- Fișele de proiect elaborate de AM și OI până în prezent acoperă 92% din bugetul alocat AP 5, proiectele aprobate în urmă evaluării reprezintă 58% din bugetul alocat iar deciziile de finanțare 48% din bugetul axei. Plățile către beneficiari reprezintă 3% din bugetul AP 5.
- Din cele 63 de fișe de proiect depuse, 51 au fost selectate și 23 au contracte semnate.

- OI Cercetare și AM POS CCE sunt cele care au depus cele mai multe proiecte pe această axă.
- Tipuri de proiecte: achiziționare consultanță pentru lansare operațiuni, pentru achiziții publice, evaluare și monitorizare, verificare cereri de rambursare, activități de comunicare, arhivare documente, semnătură digitală, organizarea CM.
- Dificultăți: număr insuficient personal pentru gestionarea axei, derulare greoaie a procedurilor de achiziție publică.

Dna **Cătălina Meliță**, director general AM POS CCE, a precizat că Axa de AT este singura soluție aflată la dispoziția AM și OI pentru a rezolva problemele apărute în implementarea programului și întârzierile/blocajele apărute. Există un schimb de documente de atribuire între AM și OI, deoarece proiectele sunt asemănătoare. În perioada următoare AM va realiza un exercițiu de dezangajare pe deciziile de finanțare, nu prin reziliere, ci prin aducerea la valoare a achizițiilor efectuate în cadrul lor, existând economii substanțiale datorită mecanismului de achiziție publică față de valoarea estimată inițial.

Dna **Livia Chiriță**, Director Programul Operațional pentru Asistență Tehnică, Ministerul Afacerilor Europene, a reamintit de inițiativa guvernului de realizare a unei liste de solicitări de expertiză internațională adresată organismelor internaționale, listă ce urma să se concretizeze prin proiecte de asistență tehnică. În cazul POS CCE majoritatea solicitărilor vor fi preluate de JASPERS dar este nevoie și de o decizie privind sprijinul altor organizații pentru solicitările de expertiză.

Dna **Cătălina Meliță**, director general AM POS CCE, a confirmat faptul că JASPERS va prelua majoritatea solicitărilor de expertiză ale AM POS CCE, menționând însă și discuțiile purtate cu Banca Mondială pe marginea documentelor necesare viitoarei perioade de programare, 2014-2020.

Prezentare și aprobare Raport Anual de Implementare 2011

Dna **Cătălina Meliță**, director general AM POS CCE, a prezentat documentul, care conține multe din informațiile deja prezentate în cadrul fiecărei axe. Domnia sa a insistat pe aspectul indicatorilor, o parte dintre proiecte fiind deja finalizate. De asemenea, a apărut o solicitare de modificare a indicatorilor de mediu legați de operațiunea Instalații Mari de Ardere, operațiune care nu va mai fi finanțată prin POS CCE.

Există o anexă a Raportului Anual de Implementare (RAI) care se referă la misiunea de audit efectuată în 2011 de către Autoritatea de Audit la AM POS CCE. Este vorba despre o misiune anuală organizată de Autoritatea de Audit dar care, în acest caz, a avut și un obiectiv de verificare a achizițiilor publice în urma demersului CE care a semnalat deficiențe în mecanismul achizițiilor publice în rândul programelor operaționale din România. AM POS CCE a făcut reverificări suplimentare asupra achizițiilor publice pentru beneficiari publici din cadrul proiectelor finanțate, în special în ce privește criteriile discriminatorii din documentația de atribuire, reducerea de termene, conflictul de interese și actele adiționale. Controlul, început anul trecut, continuă și în prezent. Autoritatea de Audit a emis o opinie despre sistemul de management și control, o opinie notată cu 2 (programul funcționează, sunt necesare unele îmbunătățiri), cu excepția uneia dintre cerințe, „Verificări de Management”, cu referire strictă la verificări achiziții publice, unde calificativul a fost 3.

În anul 2012, AM POS CCE a fost subiectul și unei misiuni de audit a Direcției de Audit Intern a MECMA. De asemenea, Autoritatea de Audit a avut o misiune de follow-up începând cu luna martie, pentru a verifica stadiul implementării recomandărilor făcute în

raportul din anul precedent. Totodată, în acest an, AM POS CCE a fost auditată și de o misiune a CE care s-a concentrat asupra sistemelor de management și control și pe un audit al operațiunilor.

Raportul de audit al Direcției de Audit Intern a MECMA a fost unul favorabil. AM POS CCE așteaptă în cursul lunii iunie a.c. rapoartele de audit a Autorității de Audit și cel al auditorilor CE, pentru a putea intra în procedura contradictorie.

Dl. **Julian Miserciu**, director, Autoritatea de Audit, a informat membrii CM că a fost emisă în decembrie 2011 o decizie a CE conform căreia orice cerere de plată care se transmite la CE are o reținere de 10%, pe o perioadă de 6 luni, până la 30 iunie a.c. Autoritatea de Audit trebuie să furnizeze CE un raport integrat asupra procesului de achiziție publică pe tot sistemul fondurilor europene în România, UCVAP, ANRMAP, AM. Pe baza acestui raport urmează să fie luată decizia CE de reținere, în continuare sau dacă va exista sau nu o suspendare pe programe operaționale, caz nedorit dar care trebuie să fie semnalat.

În continuare, Raportul Anual de Implementare a fost supus votului membrilor CM în vederea aprobării.

Dl **Constantin Marțian**, reprezentantul Federației Cercetare-Proiectare din cadrul CSDR, a anunțat că se abține de la votarea RAI având în vedere că nu se mai pot aduce modificări documentului în ceea ce privește etapele parcurse de proiectul ELI. Domnia sa, în numele Federației Cercetare-Proiectare din cadrul CSDR, nu este de acord cu intervenția de realocare a unor fonduri către ELI, care privează organizațiile și institutele de cercetare de fondurile necesare proiectelor lor.

Dna **Cătălina Meliță**, director general AM POS CCE, a menționat că RAI doar relatează tot ce s-a întâmplat în cursul anului 2011 în cadrul POS CCE, inclusiv în cazul proiectului ELI, transmiterea acestuia către CE pentru aprobare urmând a fi consemnată în RAI 2012.

Raportul Anual de Implementare a fost aprobat de membrii CM cu o abținere, motivată de proiectul ELI.

Dna **Cătălina Meliță**, director general AM POS CCE, consideră că pentru atingerea obiectivelui de evitare a riscului de dezangajare, pentru acest an și mai ales pentru 2013, este necesară implicarea tuturor părților implicate în sistem, nu doar AM și OI-uri, ci și Autoritatea de Certificare și Plată, Autoritatea de Audit, Ministerul Afacerilor Europene, celelalte AM-uri, Comisia Europeană, pentru a ajunge la un numitor comun privind simplificarea procedurilor și grăbirea procesului de rambursare.

De asemenea, este necesară o mobilizare a beneficiarilor în sensul intensificării ritmului de implementare a proiectelor care să permită astfel AM POS CCE să reducă din întârzierile înregistrate.

Implicarea AM POS CCE în realizarea Planului de Măsurî Prioritare (PMP) a Guvernului

Dna **Maleta Marinescu**, Director General Adjunct, AM POS CCE, a prezentat cele 7 direcții de acțiune ale PMP: managementul ciclului de proiect, aspectele financiare, procedurile de achiziție, activitățile de audit și control, influența instituțiilor și procedurilor externe asupra sistemului de gestionare, asigurarea capacității administrative, întărirea capacității și responsabilității beneficiarilor.

În ce privește managementul ciclului de proiect, în acest an AM POS CCE a lansat apelul pentru operațiunea Poli de Competitivitate, urmând ca și OI IMM să lanseze în scurt timp operațiunea de clustere.

Aspectele financiare: AM POS CCE și OI au promovat în evenimentele de informare adresate beneficiarilor posibilitățile de garantare oferite IMM pentru creditele solicitate băncilor. Extinderea cheltuielilor eligibile s-a concretizat prin posibilitatea rambursării TVA nedeductibil pentru cererile de finanțare depuse în acest an.

Procedurile de achiziție publică: AM a susținut posibilitatea standardizării documentației de atribuire și contractelor pentru servicii în ce privește criteriul de atribuire „oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic”. Pentru beneficiarii privați, AM a transmis ACIS propuneri de simplificare a procedurilor de achiziții publice, propuneri de care până acum nu s-a ținut cont.

Activitățile de control și audit: au fost deja menționate cele trei misiuni de audit efectuate. La nivelul AM POS CCE ele nu au fost corelate, suprapunându-se. În privința înființării grupului de lucru inter-instituțional privind tratamentul neregulilor, AM-urile nu au fost cooptate ca membre ale acestui grup și nici nu sunt informate în mod regulat privind discuțiile purtate în cadrul acestui grup de lucru.

Asigurarea capacității administrative: Au fost accelerate procedurile de achiziție publică pentru contractarea de sprijin extern, cu excepția OIPSI. Discuțiile cu JASPERS prevăd un sprijin acordat AM pentru proiectul ELI și cel de broadband și realizarea unui document programatic „SMART Specialization” pentru viitoarea perioadă de programare și identificarea nevoilor de finanțare.

Au fost ocupate 22 de posturi vacante la nivelul POS CCE (AM și OI). AM a înregistrat 12 plecări din 2010 până în prezent.

Întărirea capacității și responsabilității beneficiarilor a căror probleme țin de lipsa de resurse de finanțare dar și o capacitate redusă de management a proiectului, de lipsă de resurse umane competente. Prin activitățile de helpdesk, Infoday, evenimente de comunicare s-a încercat acordarea de sprijin constant pentru beneficiari în vederea implementării proiectelor.

Dna **Mădălina Doroftei**, reprezentant Societatea Academică Română, a dorit să cunoască informații despre criteriul „influența instituțiilor și procedurilor externe asupra sistemului de gestionare din Planul de Măsuri Prioritare.

Dna **Maleta Marinescu**, Director General Adjunct, AM POS CCE, a răspuns că nu a menționat acest criteriu deoarece nu privește în mod direct AM POS CCE, cu excepția AP4 unde sunt necesare avize eliberate pentru potențialii beneficiari de Agenția Națională de Reglementare în domeniul Energiei.

Dna **Livia Chiriță**, Director Programul Operațional pentru Asistență Tehnică, Ministerul Afacerilor Europene, a precizat că respectivul criteriu se referă la elaborarea unei analize a cadrului de reglementare național în privința proiectelor de investiții, studiu care va fi realizat de Banca Mondială pe o durată de 9 luni.

Prezentarea Stadiului Implementării Planului de Evaluare POS CCE

Dna **Mihaela Manolescu**, Șef Serviciu Evaluare și Monitorizare, AM POS CCE, a prezentat stadiul implementării Planului de Evaluare:

- Au fost finalizate două proiecte din acest plan, respectiv prima Evaluarea Intermediară a POS CCE și Evaluarea implementării Planului de Comunicare.
- În prezent este în derulare procesul de evaluare a ofertelor pentru proiectul de evaluare a axelor prioritare POS CCE. Au fost primite 11 oferte. Procesul de evaluare se va încheia la sfârșitul lunii iulie a.c.
- Este în curs de finalizare caietul de sarcini pentru evaluarea eficienței instrumentului JEREMIE, obiectivul fiind ca până în trimestrul IV al acestui an acest proiect să fie lansat și contractat.

A fost demarată elaborarea termenilor de referință pentru a doua evaluare intermediară a POS CCE, care va fi de fapt o evaluare de impact a implementării operațiunilor și proiectelor.

Dr **Tamás Tétényi**, consultant, a subliniat importanța instrumentului numit plan de evaluare, ale cărui rezultate pot fi utile în managementul programului și pentru analizarea impactului operațiunilor și proiectelor finanțate prin POS CCE în atingerea obiectivelor programului. De asemenea poate fi și un mijloc de asigurare a responsabilității tuturor *stakeholderilor* (purătorilor de interes) ai programului.

Planul de evaluare este și instrument de măsurare a progresului programului, prin evaluarea eficacității și eficienței intervențiilor adoptate.

Nu în ultimul rând, Planul de Evaluare reprezintă un valoros input pentru pregătirea viitoare perioade de programare, prin informațiile pe care le pune la dispoziție.

Pentru a fi folosit la întregul său potențial, Planul de Evaluare trebuie pregătit din timp, realizat în consultare cu *stakeholderii* programului, principalii beneficiari ai rezultatelor documentului.

Domnia sa și-a exprimat punctul de vedere că observă în cadrul acestui CM multă preocupare legată de dificultățile de implementare a proiectelor individuale, dar nu trebuie uitat faptul că programul a fost scris pornind de obiectivele sale și nici neglijat aspectul că un program este doar unul din mijloacele de realizare a unei politici. Dificultatea reală constă în asigurarea unei coerențe între implementarea proiectelor, monitorizarea programului și realizarea politicii din domeniu. Evaluarea servește ca instrument pentru realizarea unei coerențe interne, modul cum un proiect contribuie la atingerea obiectivelor programului, și a unei coerențe externe, modul cum programul contribuie la atingerea obiectivelor politicii respective. Din acest motiv, rezultatul evaluării poate fi folosit nu doar de managerii programului, ci și de decidenții politici sau de *stakeholderii* programului, de exemplu prin transformarea obiectivelor politice în indicatori și obiective ale programului, prin programarea realocărilor sau prin monitorizarea problemelor.

Domnia sa a dat un exemplu de folosire a planului de evaluare, referindu-se la o evaluare *ex post* a două programe din Germania de Est privind efectul granturilor acordate întreprinderilor ale cărei concluzii au fost: granturile contribuie la investiții suplimentare făcute de întreprinderile beneficiare; efectele proiectelor de C&D sunt mai mici, în funcție de tipul proiectului și de gradul său de evaluare; efectele asupra ocupării cu forță de muncă sunt minore, dacă nu inexistente.

Pentru viitoarea perioadă de programare toate operațiunile care vor acorda granturi către întreprinderi vor fi supuse unor astfel de evaluări de impact.

Domnia sa a încheiat subliniind importanța în planificarea evaluării a parteneriatului cu stakeholderii prin consultări permanente, cât și a transparenței în procesul decizional.

Prezentarea stadiului implementării măsurilor de informare și publicitate la nivelul POS CCE

Dna *Maleta Marinescu*, Director General Adjunct, AM POS CCE, a precizat că aceste măsuri s-au concentrat pe organizarea, respectiv participarea la evenimente de informare și instruire a potențialilor beneficiari dar cu un accent deosebit pe beneficiari și pe problemele acestora legate de implementarea proiectelor, astfel AM POS CCE, în contextul unui proiect mai larg de AT, de 12 luni, în ultima jumătate de an a derulat 8 astfel de evenimente dintre care 2 evenimente dedicate unor problematici specifice, respectiv operațiunea Întreprinderi Mari cu beneficiarii apelului 3 al acestei operațiuni precum și pentru potențialii beneficiari ai operațiunii Poli de Competitivitate, dat fiind faptul că această operațiune este foarte complexă.

În același timp reprezentanții AM și ai OI au participat și la evenimente organizate de terți respectiv de către camerele de comerț, organizații neguvernamentale sau mass media pentru a explica mai bine și a veni în contact cât mai mult cu beneficiarii programului.

De-a lungul acestor evenimente, cu sprijin extern (AT), s-au difuzat materiale și mijloace informative în număr destul de mare astfel încât țintele prevăzute în planul de comunicare au fost deja depășite.

Referitor la website-uri, acestea sunt actualizate zilnic, cuprind secțiuni dedicate problematicii potențialilor beneficiari, respectiv beneficiarilor, fie că este vorba despre plățile către beneficiari fie că este vorba de contractele reziliate sau de problematica documentației și a condițiilor legate de depunerea cererilor de rambursare.

De asemenea, sunt promovate website-urile instituțiilor implicate în gestionarea fondurilor europene pentru acest program dar și cel al Centrului de Informare pentru Instrumentele Structurale care s-a înființat recent, la nivelul ACIS.

Activitatea de helpdesk: pe lângă evenimente, broșuri și website-uri, se încearcă să se răspundă solicitărilor care sunt în număr impresionant, atât cele legate de cererile de finanțare, existând în acest sens un helpdesk dedicat operațiunii de Poli de Competitivitate, precum și solicitărilor legate de pregătirea documentației pentru cererile de rambursare existând un helpdesk dedicat Axei prioritare 1, la nivelul AM.

În cadrul proiectului de AT pe care AM POS CCE îl derulează, ultima activitate a contractorului este realizarea unui sondaj de opinie la nivelul întregului program operațional, raportul acestei activități a fost depus la AM și urmează să se transmită observațiile contractorului astfel încât să se realizeze acest proiect cu un feed-back din partea potențialilor beneficiari și ai beneficiarilor în ceea ce privește activitatea de informare și comunicare la nivelul programului.

Concluzii

În încheiere, *dl Anton Schrag* a concluzionat că în urma discuțiilor de pe parcursul zilei s-a evidențiat stadiul actual al programului, s-au conturat unele nerealizări, ceea ce este îngrijorător.

Toți cei implicați se interesează de absorbție dar obiectivele regionale ale programului nu au fost discutate astăzi.

De asemenea a subliniat că nu trebuie să uităm obiectivele generale ale programului și anume de a face viața românilor mai bună, de a crește nivelul de trai.

Domnia sa a adăugat că pe parcursul acestei reuniuni s-au evidențiat o serie de reclamații cu privire la personal dar nu s-au menționat prea multe idei despre cum se poate ieși din acest impas.

Dl Schrag și-a exprimat opinia că acest CM ar trebui să fie mai pozitiv dat fiind faptul că UE a oferit cu 10% mai multă rată de co-finanțare, deci în prezent proiectele sunt aproape 100% finanțate de la UE, s-a permis modificarea programului în sensul de a accepta o co-finanțare mai mare, s-au schimbat regulamentele referitoare la capitalul de lucru pentru companiile aflate în dificultate.

Domnia sa a recunoscut că sunt probleme cu achizițiile publice, auditul etc. dar acesta nu înseamnă că trebuie să acceptăm situația și să considerăm că lucrurile nu se mai pot recupera. În final dl Schrag a făcut apel la toți factorii implicați să continue eforturile pentru reușita acestui program, precizând că mai sunt încă 3 ani și jumătate pentru implementarea acestui program iar toate eforturile care se pot face acum vor avea un efect pozitiv în anii următori, atât pentru această perioadă de programare cât și pentru perioada următoare.

Domnia sa recomandă identificarea blocajelor pentru schimbare în sensul simplificării, dar cu o abordare corectă, cu respectarea regularității și corectitudinii cheltuielilor.

Deși sunt întârzieri, 2000 de companii care așteaptă fonduri pentru operațiunea 311, și altele, dl. Schrag recomandă mobilizarea pentru depășirea momentului de analiză și implementarea soluțiilor.

Dl Schrag a mai afirmat că deja prin implicarea AM care sprijină activ OI-urile, care la rândul lor sprijină beneficiarii sunt elemente care conduc la o estimare pozitivă.

În încheiere, *dl. Nicolae Rotileanu* a mulțumit participanților de la DG Regio și ACIS și tuturor participanților și și-a exprimat acordul deplin cu cele menționate anterior de dl *Schrag* mărturisind că a sperat să audă mai puține vorbe frumoase și să observe mai puține măsuri cu caracter „cosmetic”, speranța fiind de a vedea un caracter mai pragmatic. În continuare a precizat că ar dori să vadă mai degrabă input de management decât dorința de a tăia păduri și de a scrie foarte multe tomuri de hârtie.

Rugămintea este de a se da dovadă de mult mai multă eficiență, măsuri concrete din partea managerilor, simplificarea procedurilor, sprijin politic, de care nu s-a beneficiat 100% până în prezent, respectarea termenelor (de evaluare, de implementare), eficientizarea, schimbarea atitudinii în general.

Președintele Comitetului de Monitorizare a POS CCE

Nicolae ROTILEANU
Secretar de Stat

